

SELVITYS APURAHAN KÄYTÖSTÄ VUONNA 2015

Turun yliopisto / Tulevaisuuden tutkimuskeskus

Nuorten tulevaisuuskuvat 2067 - Näkökulma suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseksi (NUOTU)

Tausta

Saimme Alli Paasikiven säätiöltä apurahan (10 000€) keväällä 2015, jonka käyimme Nuorten tulevaisuuskuvat 2067 - Näkökulma suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseksi tutkimushankkeen Työpaketti 1: Osallistavat tulevaisuusleirit (5/2015-7/2016) toteuttamiseen. Lisäksi saimme rahoitusta työpaketin toteuttamiseen Hämeenlinnan kaupungilta ja Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 – projektilta. Tutkimushanke jatkuu työpaketti 2:lla (Kyselytutkimus) ja loppuu 12/2017.

Tutkimushankkeen päämääränä on selvittää, millaisia toimeentuloon, asumiseen ja elämäntapaan liittyviä tulevaisuuskuvia nuoret pitävät itsensä kohdalla toivottavimpina ja todennäköisimpinä. Lisäksi hankkeessa otetaan nuoret aktiivisesti mukaan tulevaisuuden tekoon ja tuotetaan kehittämissuhteita yhteiskunnan uudistamiseksi nuorten näkemysten mukaisesti. Nuorten aktiivinen osallistaminen tutkimusprosessiin ja tulosten viestintä poliittisille päättäjille vahvistaa hankkeen tulosten vaikuttavuutta ja näkyvyyttä.

Yhteiskunnan uudistaminen ja monipuolistaminen on Suomen keskeisimpiä haasteita. Tästä on syntynyt tarve avata Suomen tulevaisuuden suunnasta käytävä keskustelu yhä laajemmalle joukolle. Tämä tutkimushanke pyrkii osaltaan lisäämään kansalaislähtöisyyttä ja tuomaan vaihtoehtoisia näkemyksiä tulevaisuuden suunnasta osallistamalla nuoret keskusteluun siitä, millaista Suomea tavoittelemme.

Tutkimushanke on osa Hämeenlinnan koordinoimaa vuonna 2017 toteutettavaa lasten ja nuorten Suomi 100 -juhlavuotta. Juhlavuoden tapahtumat ja projektit toteutetaan yhteistyössä muun muassa Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 hankkeen, Itlan Lapset, nuoret ja perheet satavuotiaassa Suomessa (2013–2017) tutkimus- ja vaikuttamisohjelman kanssa. Juhlavuosi tehdään **yhdessä lasten ja nuorten kanssa** noudattaen lapsilta lapsille - nuorilta nuorille -periaatetta.

Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimushankkeen tavoitteena on selvittää nuorten tulevaisuuskuvia ja muodostaa niiden pohjalta kokonaiskuva yhteiskunnallisten rakenteiden muutostarpeista, jotta nuorten oma ääni ja toiveet voitaisiin ottaa huomioon suomalaisen yhteiskunnan kehittämässä ja päätöksenteossa. Hankkeen tavoitteena on selvittää:

1. Millaisia vuoteen 2067 ulottuvia tulevaisuuskuvia nuoret hahmottavat omasta elämästään Suomessa?
2. Millaisia toimeentuloon, asumiseen ja elämäntapaan liittyviä tulevaisuuskuvia nuoret pitävät itsensä kohdalla toivottavimpina ja todennäköisimpinä?
3. Mitä rakenteellisia tai henkilökohtaisia haasteita nuoret näkevät toivottavana pitamiensä tulevaisuuskuvien toteutumisessa?
4. Millä tavoin yhteiskunnan rakenteita tulisi kehittää toimeentulon, asumisen ja elämäntapamahdollisuuksien suhteen nuorten vastausten pohjalta?
5. Miten nuoret voisi ottaa paremmin mukaan osaksi Suomen tulevaisuuden suunnasta käytävää keskustelua ja päätöksentekoa?

Tutkimuksen toteutus

Hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutetaan kuusi tehtäväkokonaisuutta, jotka muodostavat kaksi työpakettia:

Työpaketti 1: Osallistavat tulevaisuusleirit (5/2015-7/2016)

1. Tulevaisuuskuvien aineiston kerääminen
2. Tulevaisuusleiri -menetelmän hyödyntäminen nuorten osallisuuden ja äänen lisäämiseksi Suomen tulevaisuuden suunnasta käytävässä keskustelussa

Työpaketti 2: Kyselytutkimus (8/2016–11/2017)

3. Tulevaisuuskuvien ja kyselytutkimuksen laatiminen kerätystä aineistosta

5. Tutkimustulosten yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi ja kehittämisehdotusten kuvaaminen niiden perusteella

6. Viestintä

Apurahan käyttö

Työpaketti 1:n tavoitteena oli kerätä nuorten unelmia tulevaisuuden asumisesta, työelämästä ja elämäntavoista ja rakentaa niistä 5-8 tulevaisuuskuva. Nämä tulevaisuuskuvat rakennettiin nuorten itsensä tuottamien aineistojen pohjalta. Hankkeessa järjestettiin viisi tulevaisuusleiriä (2015–2016), joista kolme oli ammattiopistoissa ja kaksi lukioissa ja niihin osallistui yhteensä noin 157 16–17-vuotiasta nuorta. Tämän lisäksi hankkeessa järjestettiin yksi tulevaisuusleiri opistotasoisille noin 18–20-vuotiaille nuorille. Tälle leirille osallistui noin 37 nuorta. Hankkeessa järjestettiin myös syrjäytymisvaarassa oleville 16–18-vuotiaille nuorille tulevaisuusleiri, johon osallistui noin 14 nuorta Hämeenlinnan Kaurialan yläkoulun Jopo-luokalta sekä Riihimäen Uotilanrinteen oma ura-luokalta. Yhteensä leireille osallistui noin 208 nuorta.

Kukin leiri toteutettiin identtisesti ja ne sisälsivät neljä toiminnallista rastia. Tulevaisuusleirien rastien avulla oli tarkoitus kerätä nuorten omia näkemyksiä heidän unelmatulevaisuuksista koskien erityisesti toimeentuloa, asumista ja elämäntapaa. Tämän lisäksi yksi rasti käsitteli tulevaisuutta ja arvoja, jonka tarkoituksena oli saada nuoret ajattelemaan omaa tulevaisuuttaan ja tätä myöden nostaa heidän tulevaisuustietoisuuttaan sekä kartoittaa nuorten arvomaailmaa. Hankkeessa keskityttiin erityisesti positiivisiin ja mieluisiin tulevaisuuskuviin eli nuorten omiin unelmatulevaisuuksiin sen vuoksi, että saataisiin tarttumapintoja nuorten toivottavina pitämiin tulevaisuuden kehityskulkuihin.

Tutkimukseen osallistuneet nuoret olivat pääsääntöisesti 16–17 vuotiaita, joskin mukana oli myös jonkun verran 18–20 vuotiaita nuoria. Tämä johtui siitä, että mukaan haluttiin ottaa sen ikäisiä nuoria, jotka nykyisten säädösten perusteella saavuttavat pakollisen eläkeiän noin 2067. Tämä valinta johtui siitä, että tutkimushanke on kokonaisuudessaan osa Suomen 100 juhluvuotta. Samasta syystä johtuen ajallisesti pisimmälle viety rasti yritti johdattaa nuoret kurkistamaan omaa unelmatulevaisuuttaan vapaa-ajan vieton suhteen aina vuoteen 2067. Muut rastit kiinnittyivät ajallisesti vuoteen 2030 (tulevaisuus ja arvot), 2035 (työelämän simulaatio) ja vuoteen 2050 (asumisen unelma-projekti).

Leirien järjestämisen ja toteuttamisen jälkeen tutkimushanke siirtyi kerätyn aineiston analysointivaiheeseen. Kun aineiston käsittely ja analysointi oli valmis ja tutkimusryhmällä oli

Kuva 1: Tutkimushankkeen toteutus 5/2015-6/2016

Säätiön apurahalla toteutetut tutkimuksen vaiheet

- Kuusi tulevaisuusleiriä: Ranuan lukiossa (16.12.2015), Tampereen lyseon lukiossa (17.12.2015), Pohjois-Karjalan ammattiopiston Niittylahden yksikössä (15.2.2016), Omnian ammattiopistossa Espoossa (14.3.2016), Stadin ammattiopistossa Helsingissä (15.3.2016), Alkio-opistolla Korpilahdella (16.2.2016) sekä Heurekassa (16.3.2016). Yhteensä leireille osallistui noin 208 nuorta.
- Leireillä kerättyjen aineistojen laadullinen ja määrällinen analyysi. Analyysien pohjalta muodostetaan 5-8 tulevaisuuskuvaa, joiden ympärille hankkeen työpaketti 2:ssa toteutettavaa kyselytutkimus rakennetaan.
- Tulokset esitellään kokonaisuudessaan Hämeenlinnassa järjestettävässä juhlaseminaarissa (28.11.2017), jolloin myös hankkeen tuloksista koostettu raportti julkaistaan.